Apibendrinant tyrimų rezultatus pasakytina, jog šurfe 6 lokalizuota 2010 m. vietinio eigulio nurodyta lipdytinės keramikos radimvietė. Kadangi tyrimų metu daugelyje šurfų kultūrinis sluoksnis neaptiktas, o visos šukės rastos keliose viena greta kitos šurfe 6 buvusiose koncentracijose, šį archeologinį objektą, esant tokiam ištirtumo laipsniui, įvardysime kaip pavienio buitinės keramikos indo radimvietę. Ateityje tikslinga atlikti platesnio masto archeologinius tyrimus šio objekto archeologinei vertei patikslinti. Tyrimų metu aptikti radiniai perduoti į LNM.

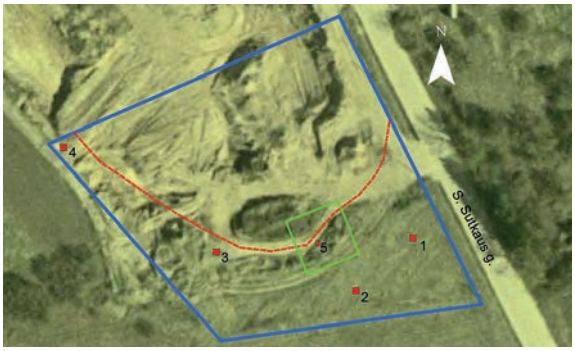
Suspected Naudvaris Settlement II

The first information about suspected Naudvaris Settlement II came in 2010 when Forester A. Eidukaitis told Archaeologist R. Šiaulinskas about sherds of hand built pottery discovered near Naudvaris Cemetery and Settlement (Fig. 1). Seven test pits (a total of 34.5 m^2) were excavated in the vicinity of the find spots during the 2013 investigation. Several hundred sherds of hand built pottery were discovered in several concentrations near one another in test pit 6 (Fig. 2) and are likely to be fragments of one pot (Fig. 3). The discovered pottery dates to the 1st millennium BC.

Vytautas Juškaitis

Gyvenvietė Mikytų piliakalnio aplinkoje

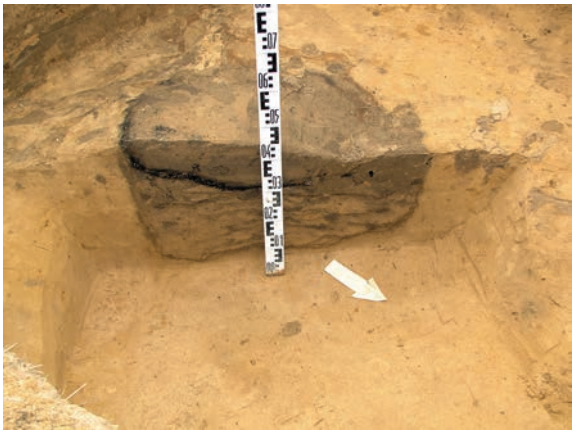
2013 m. Mikytų kaime (Šakių r.) S. Sutkaus gatvėje esančiame 7400 m^2 dydžio sklype atlikti žvalgomieji tyrimai (1 pav.). Sklype planuojama statyti ūkininko sodybą. 350–450 m į R–PR esančių Mikytų kapinyno ir Mikytų (Pavilkijo)

1 pav. Tyrimų situacijos planas: 1 – archeologinių žvalgymų vieta; 2 – tyrinėto sklypo ribos; 3 – 2013 m. ištirtų šurfų vietos ir numeriai; 4 – riba, nuo kurios į Š yra karjero suardymai. V. Juškaičio brėž.

Fig. 1. Situation plan of the evaluation: 1 – survey site; 2 – boundaries of the investigated plot; 3 – locations and numbers of the test pits excavated in 2013; 4 – boundary, to the N of which the site has been destroyed by a quarry.

neįtvirtintos gyvenvietės archeologinius tyrimus 1967 m. atliko O. Kuncienė. Iš viso ten buvo ištirta 14 perkasų (bendras plotas 258 m^2), kapai aptikti vienintelėje perkasoje. Joje ištirti 5 griautiniai žirgų ir 5 degintiniai žmonių kapai. Į V ir P nuo kapinyno, arčiau buvusios Nemuno senvagės aptikta su skaldytais akmenimis ir degėsiais susimaišiusi žemė. Aptikta žiestų ir grublėtu paviršiumi šukių, geležies gargažių ir dvigubo nupjauto kūgio formos verpstukas. Kapinynas datuojamas X a. pabaiga – XIII a. 2004 m. į P nuo Mikytų piliakalnio žvalgomuosius tyrimus atliko R. Nemickienė. Čia ištirti 22 šurfai (bendras 23 m^2 plotas), kultūrinio sluoksnio ar radinių neaptikta (*ATL 2004 metais*, V., 2005, p. 365). 2007 m. į P nuo Mikytų piliakalnio žvalgomuosius tyrimus atliko A. Žalnierius. Jų metu ištirti 5 šurfai (5 m^2), aptiktas 20–30 cm storio sluoksnis su XIX–XX a. radiniais (*ATL 2007 metais*, V., 2008, p. 570).

2 pav. Šurfe 4 aptiktas duobės kontūras. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 2. The contours of the pit discovered in test pit 4.

3 pav. Šurfe 4 aptikta buitinės keramikos šukė. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 3. A sherd of household pottery discovered in test pit 4.

Tiriamo sklypo Š dalyje yra buvęs karjeras, todėl nesuardytą kultūrinį sluoksnį galima aptikti tik sklypo P dalyje. Pabandyta šurfus kasti ne atsitiktinai parinktoje vietoje, bet ten, kur georadaras fiksuoja tam tikras anomalijas, kurias galbūt galima sieti su įžemio perkasimais (duobėmis) ar kitais po žeme esančiais objektais. Žvalgymams naudotas „Zond–12e" georadaras su 900 MHz antena. Anomalijų ieškota realiu laiku, t. y. tempiant anteną žemės paviršiumi, kompiuterio ekrane buvo sekamas jos priimamas signalas ir, pastebėjus kokių nors įtartinesnių anomalijų, jos pažymimos vietoje. Tada tokios anomalijos patikrinamos pratempiant per jas anteną įvairiomis kryptimis ir taip iš kelių išsirenkama, kaip spėjama, labiausiai tikėtina anomalija, kurios vietoje ir kasamas šurfas. Tose vietose, kur georadaras rodė anomalijas, matuoti šurfai 1, 2, 4. Šurfas 3 matuotas toje vietoje, kur buvusiame kurmiarausyje aptikta smulki lipdytos keramikos šukė. Šurfas 5 ištirtas tiksliai toje vietoje, kur stovės namas.

***Šurfas** 1* matuotas sklypo PR dalyje. Jis 2x2 m dydžio (4 m^2). Jame po velėna 5–10 cm gylyje aptiktas pilkos žemės sluoksnis su XX a. radiniais: geležine vinimi, drenažo vamzdelių, šiferio fragmentais. XX a. radinių buvo iki 50–60 cm gylio. Sluoksnio apatinėje dalyje aptiktas pailgos formos 30–60 cm pločio, 5–15 cm storio žvyro be radinių intarpas, besitęsiantis į Š už šurfo ribų. Galima spėti, kad būtent šis žvyro intarpas ir sukėlė georadaru fiksuotą anomaliją. Viršutinės pilkos žemės sluoksnio storis 40–60 cm. Po juo 45–60 cm gylyje aptiktas įžemis (smėlis), kuriame centrinėje šurfo dalyje atsidengė 20x15 cm dydžio *stulpavietės 1* kontūras. Preparuojant stulpavietėje jokių radinių neaptikta. Šurfo ŠR kampe aptiktas *duobės 1* kontūras. Didžioji jo dalis buvo už šurfo 1 ribų. Duobės 1 dugnas yra 1,3–1,4 m gylyje nuo žemės paviršiaus. Šioje duobėje jokių radinių irgi neaptikta.

Šurfas 2 matuotas sklypo P dalyje. 2x2 m dydžio (4 m^2) šurfo sienelės orientuotos pagal pasaulio šalis. Po 4–8 cm storio velėna aptiktas 25–45 cm storio pilkos žemės sluoksnis be radinių, po kuriuo 30–50 cm gylyje pasiektas įžemis (smėlis).

Šurfas 3 matuotas sklypo PV dalyje. Jo dydis ir orientacija analogiški kaip šurfo 2. Šurfe velėnos sluoksnyje aptikta smulki lipdytos keramikos šukė. Po velėna 4–7 cm gylyje buvo

40–55 cm storio pilkos žemės sluoksnis. Jame aptiktos dvi smulkios lipdytos keramikos šukės. Visi kiti radiniai šurfe buvo iš XVII–XX a. Tai buitinės keramikos šukės, diržo sagties, plytų plokštinio koklio, dengto žalsva glazūra, fragmentai. Po šiuo sluoksniu 50–85 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis (smėlis). Jame aptikta 35x25 cm dydžio *stulpavietė 2*. Preparuojant stulpavietę joje rasti 2 akmenys ir labai smulki lipdytos keramikos šukė. Kad ši šukė kilusi iš stulpavietės, garantuoti negalima, nes stulpavietė apardyta kelių kurmiarausių. Šurfo ŠV kampe aptiktas perkasimo kontūras – melioracijos griovelio dalis.

***Šurfas* 4**, analogiškas šurfams 2–3, matuotas sklypo V dalyje. Velėnos sluoksnyje jame aptikta lipdytos keramikos šukė. Po velėna buvo 35–85 cm storio šviesiai pilkos žemės sluoksnis, storesnis šurfo Š dalyje. Jame aptiktos 3 buitinės keramikos šukės. Po pilkos žemės sluoksniu pasiektas įžemis (smėlis), kuriame šurfo P dalyje rasta 90x75 cm dydžio *duobė* (2 pav.). Preparuojant viršutinėje jos dalyje virš degėsių aptikta grublėtos keramikos šukių (3 pav.). Po degėsiais buvo pilka, maišyta su smėliu žemė. Duobės dugnas pasiektas 95 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

***Šurfas* 5** matuotas centrinėje sklypo dalyje. 2x1 m dydžio (2 m^2) šurfas orientuotas Š–P kryptimi. Po velėna buvo 15–25 cm storio pilkos žemės sluoksnis be radinių, giliau, 20–30 cm gylyje – įžemis (smėlis).

Būsimo gyvenamojo namo pamatų vietoje, 320 m^2 dydžio plote atlikti žvalgymai. Jų metu vertingo kultūrinio sluoksnio ar radinių neaptikta.

Žvalgomųjų tyrimų metu aptikta duobė su grublėta keramika rodo, kad I tūkst. viduryje šioje vietoje būta gyvenvietės, kuri eksploatuojant karjerą stipriai apardyta. Jos išlikimo laipsnio ir ribų patikslinimui žvalgomuosius tyrimus reikėtų atlikti į P ir V nuo tirto sklypo. Galbūt ten pavyktų aptikti nesuardytą kultūrinį sluoksnį, nes šios vietos yra toliau nuo karjero.

The settlement in the vicinity of Mikytai Hillfort

In 2013, a field evaluation was conducted in the visual protection zone of Mikytai Hillfort (Šakiai District). Five test pits (a total of 18 m^2) were excavated at the site of anomalies discovered using georadar (Fig. 1). The contours of a pit dating to the mid-1st millennium (Fig. 2) and containing sherds of pottery with rough surfaces were discovered in test pit 4 (Fig. 3), one posthole each in test pits 1 and 3, and a pit without finds in test pit 1.

Darius Kontrimas

Burbaičių piliakalnio aplinka

Burbaičių piliakalnis (Kelmės r.) įrengtas kranto kyšulyje. Iš Š ir ŠV jį juosia Kražantė, iš PV – bevardis upelis, iš P – griova, nusileidžianti į upelį. Iš PR yra gretima aukštuma. Piliakalnio šlaitai statūs, į Kražantės ir upelio pusę jie yra iki 25 m aukščio. Piliakalnį nuo aukštumos skiria 30 m ilgio, 15 m pločio ir apie 1,5 m gylio griovys. Viršuje yra apie 18 m skersmens aikštelė, kurią iš R ir PR juosia 9–10 m aukščio pylimas. Aikštelės V gale yra antras apie 1 m aukščio pylimas (1 pav.). Už pylimo šlaitas palyginti nuolaidžiai leidžiasi ŠV kryptimi – Kražantės ir bevardžio upelio santakos link. Šiame šlaite, apie 15 m žemiau aikštelės yra antra 20x18 m dydžio aikštelė. 1967 m. A. Tautavičiaus vadovaujamos žvalgomosios ekspedicijos metu piliakalnio aikštelėje rasta grublėtos kera-